

Υστερα από δημοσιογραφική έρευνα του Al Jazeera έγινε ρητό κάτι που μας ήταν ήδη γνωστό. Το Κυπριακό κράτος είναι ένα κράτος πλυτήριο για όσες από τις μαφίες του πλανήτη ενδιαφέρονται να κάνουν δουλειές στην ΕΕ. Οι δημοσιογράφοι του Al Jazeera αποκάλυψαν λοιπόν πως ο Πρόεδρος της Κύπρου και αρκετοί Κύπριοι βουλευτές βγάζουν λεφτά από την πώληση "χρυσών διαβατηρίων" σε μαφιόζους. Το ντοкуμαντέρ υπάρχει σε αυτό το link: <https://www.aljazeera.com/program/investigations/2020/8/23/the-cyprus-papers>

φάνηκε πως ήταν too much ακόμα και για τους δεξιούς ψηφοφόρους. Η κοινή γνώμη, αν και τα γεγονότα δεν ήταν άγνωστα, αποδοκίμασε έντονα. Αυτό πιστεύουμε οφείλεται σε ένα συνδυασμό της αυθάδειας και της υπερβολικής αυτοπεποίθησης των εμπλεκόμενων πολιτικών προσώπων (όπως φαίνεται και στο επίμαχο video του Al Jazeera όπου ο πρόεδρος της βουλής υπόσχεται κάθε βοήθεια ώστε να πάρει διαβατήριο ένας υποθετικός μαφιόζος), της γενικότερης δυσφορίας με τη διαχείριση της πανδημίας, και τις επί μέρους αντιδράσεις σε πολλούς χειρισμούς της κυβέρνησης (κυπριακό, μεταναστευτικό). Παράλληλα, η απορρόφηση της ακροδεξιότητας σαν άτυπη αντιπολίτευση σημαίνει πως όλες αυτές οι αντιδράσεις εκφράζονται κυρίως από τον χώρο του κέντρου και της αριστεράς και κάποια μεμονωμένα κομμάτια της φιλελεύθερης δεξιότητας. Εννοείται πως σε γενικές γραμμές η κοινή γνώμη γκρινιάζει για παραπτώσεις, εξυγίανση και έναν υγιή καπιταλιστικό μηχανισμό, όμως είδαμε και θραύσματα συνείδησης που δεν μας αποξένωσαν. Για παράδειγμα, η αυθόρμητη σύνδεση του ζητήματος των διαβατηρίων με τη διχοτόμηση πιστεύουμε πως είναι εν δυνάμει μια πιθανότητα ριζικής κριτικής (και μάλλον αναδιάρθρωσης) του εγχώριου πολιτικού τοπίου αν και είναι πολύ δύσκολο να προβλέψουμε προς τα που θα κινηθεί.

- Τους τελευταίους μήνες αναπτύσσεται στα μέρη σας μια έντονη κινηματική δραστηριότητα με διαδηλώσεις χιλιάδων ανθρώπων. Τι είναι ακριβώς η συνεργασία/καμπάνια «Ως Δαμέ»; Ποια είναι τα κεντρικά ζητήματα που θέτει; Πως αποκλείστηκε η ακροδεξιά τάση του αντι-lockdown από αυτές τις διαδηλώσεις;

Η καμπάνια/συντονιστικό «Ως Δαμέ» είναι μια συνεργασία ομάδων του αντιφασιστικού/αντιεξουσιαστικού χώρου, της ριζοσπαστικής οικολογίας και της άκρας αριστεράς. Είναι συνέχεια της κινηματικής δουλειάς ενάντια σε πτυχές των απαγορεύσεων που εκφράστηκε αρχικά (και μαζικά) στις πορείες αλληλεγγύης στον αγώνα των μεταναστών μέσα σε κέντρα κράτησης το καλοκαίρι του 2020, και μετέπειτα σε μικρότερες διαδηλώσεις και παρεμβάσεις. Το «Ως Δαμέ» είναι μια συνεργασία που με αυθάδεια κατάφερε να κάνει τα αιτήματα κάποιων περιθωριακών ομάδων θέμα συζήτησης και πόλωσης, και σε μεγάλο βαθμό νομιμοποίησε κοινωνικά τη διεξαγωγή διαδηλώσεων παρά την αδιάκοπη απαγόρευσή τους από το κράτος. Το συντονιστικό οργάνωσε δύο πορείες μέχρι στιγμής, και οι κεντρικοί του άξονες ήταν η εναντίωση στον κρατικό αυταρχισμό, την αποτυχημένη διαχείριση της πανδημίας και τη διαφθορά. Τα αιτήματά που θέτει είναι η αντιπαραβολή επενδύσεων για υγεία και παιδεία αντί για αστυνομία, τέλος στην κατασταλτική διαχείριση της πανδημίας και προστασία των ευάλωτων ομάδων, μέτρα οικονομικής στήριξης για εργαζόμενους και άνεργους, ντόπιους και μετανάστες, τέλος στην απαγόρευση διαδηλώσεων. Η ακροδε-

ξιά τάση του αντι-lockdown ήταν σε μεγάλο βαθμό η κυρίαρχη μέχρι το «Ως Δαμέ», αφού συγκέντρωνε κάποιες εκατοντάδες στο δρόμο και δεχόταν διογκωμένη μιντιακή προβολή σε ένα παιχνίδι πόλωσης μεταξύ «ψεκασμένων» πλιθίων και «αντιψεκασμένων» γιγάντων της διάνοησης και της απολιτικής επιστημονικής αλήθειας. Η πρώτη προσπάθεια να σπάσει αυτή η κυριαρχία έγινε από μια μικρή αντιφασιστική διαδήλωση τον Νοέμβριο, που δεν κατάφερε όμως να συσπειρώσει κόσμο υπό τον φόβο καταστολής. Τώρα για το πώς αποκλείστηκαν οι ακροδεξιοί, ήταν ένας συνδυασμός ευγενικών υπενθυμίσεων του ταξικού και αντιφασιστικού χαρακτήρα των διαδηλώσεων, τα «ενοχλητικά» αιτήματα των διοργανωτών που συμπεριλαμβάνανε μετανάστες και οι αναφορές ενάντια στη διχοτόμηση αλλά και η ίδια η δράση και πολιτική ταυτότητα των ομάδων που συμμετείχαν στη διοργάνωση. Η μαζική παρουσία αντιφασιστών διάφορων τάσεων έκανε την οργανωμένη εμφάνισή των ακροδεξιών πολύ δύσκολη αν και έδειξαν διάθεση να συμμετέχουν αλλά και να καπελώσουν την πορεία σαν μια ακομμάτιστη-αχρωμάτιστη ένωση όλων ενάντια στο κακό. Το αποτέλεσμα ήταν να διοργανώσουν την ίδια μέρα και ώρα με τη δεύτερη και μαζικότερη πορεία «Ως Δαμέ» μια μικρή και κάπως θλιβερή συγκέντρωση σε άλλη πόλη. Υπολογίζουμε πως κάποια άτομα που συμφωνούν ή συμμετέχουν σε αυτή την τάση ήρθαν και στις δύο πορείες μας, όμως δεν κατάφεραν να κάνουν ορατή την παρουσία τους. Δεν σηκώθηκε ούτε και μια ελληνική σημαία: αυτό δεν είναι λίγο πράγμα για διαδήλωση 10.000 ατόμων στην Κύπρο.

- Ποια ήταν/είναι η στάση της αστυνομίας απέναντι στις διαδηλώσεις του «Ως Δαμέ»; Θεωρείτε ότι η καταστολή που δέχθηκε υποδεικνύει, ανάμεσα σε άλλα, μια υπόγεια πόλωση στην νοτιο-κυπριακή κοινωνία;

Η αστυνομία επιτέθηκε βίαια και απρόκλητα στην πρώτη διαδήλωση του «Ως Δαμέ», κάτι πρωτόγνωστο για τα κυπριακά δεδομένα. Εκατοντάδες μπάτσοι κυρίως με αντιδιαδηλωτικό εξοπλισμό, κάποια drones και αύρα ρίψης νερού στήθηκαν απέναντι στην προσυγκέντρωση που υπολογίζουμε ότι μετρούσε γύρω στα 600 άτομα. Λόγω του ασφυκτικού κλοιού μπάτσων 15 μόλις λεπτά μετά την ώρα του καλέσματος προσπαθήσαμε να κατεβούμε στο δρόμο. Με το που ξεκίνησε η πορεία κινήθηκαν για να μας μπλοκάρουν και όταν το μπροστινό μπλοκ προσπάθησε να ελιχθεί μέσω ενός στενού επιτέθηκαν με γκλομπ και σπρέυ πιπεριού. Στη συνέχεια, κι ενώ ο κόσμος δεν έσπαγε, έγιναν κάποιες συλλήψεις και μικροσυμπλοκές, και μια πρώτη χρήση της αύρας με ρίψεις νερού σε καμπυλωτή βολή. Αργότερα αφού αποχωρήσαμε με πορεία από το σημείο παρά το γεγονός ότι είχε γίνει μια συνεννόηση να σπάσουμε σε μικρές ομάδες και να φύγουμε, προσπαθούσαν να μας σπάσουν και να μας περικυκλώσουν χωρίς να φαίνεται να έχουν στόχο να κάνουν συλλήψεις. Εκεί χρησιμοποιήθηκε ξανά η αύρα με ρίψεις νερού σε ευθεία βολή, οδηγώντας στον σοβαρό τραυματισμό της Αναστασίας Δ που κινδυνεύει να χάσει μέρος της όρασής της στο ένα μάτι. Πρέπει να τονίσουμε πως αυτή η διαχείριση και καταστολή είναι κάτι πολύ καινούριο. Αναφέρουμε χαρακτηριστικά πορεία παρόμοιου περιεχομένου, μεγέθους και δυναμικής τον Οκτώβριο προς το προεδρικό, όπου η αστυνομία ακολουθούσε διακριτικά και επέτρεψε στο σώμα της διαδήλωσης να καταλάβει το δρόμο στην είσοδο του προεδρικού. Οι μεγάλες αντιρατσιστικές πορείες το καλοκαίρι του 2020 δέχτηκαν καταστολή αλλά αυτό ήταν μέσω πιο ύπουλων κινήσεων, με δικαστήρια για συμμετοχή στη διοργάνωση και προστίματα 300 ευρώ για παράνομη συνάθροιση δηλαδή συμμετοχή στη διαδήλωση.

Η στάση της αστυνομίας απέναντι στη δεύτερη διαδήλωση ήταν εντελώς διαφορετική. Αρχικά, τη βδομάδα που χώριζε τις διαδηλώσεις κατηγορούσε συνεχώς στα ΜΜΕ τους διοργανωτές ότι έκρυβαν ταραχοποιά στοιχεία και προβοκάτορες και παρουσίαζε στοιχειώδη μέσα αυτοάμυνας και στιγμιότυπα μικροσυμπλοκών ως επιθέσεις των διαδηλωτών σε μια προσπάθεια να ανακτήσει κάποια από τη χαμένη αίγλη και νομιμοποίησή της. Επίσης

ενώ στην αρχή και η υπουργός δικαιοσύνης και ο αρχηγός της αστυνομίας έκαναν δηλώσεις απολογητικές, μετέπειτα η προσπάθεια ενοχοποίησης των διαδηλωτών και της διοργάνωσης πιστεύουμε πως προσπαθούσε να καλμάρει και να επαναφέρει κάποιες εσωτερικές ισορροπίες στο σώμα και ιδιαίτερα στις αντιοκλαγωγικές ομάδες που ένιωσαν πως δεν είχαν πολιτική κάλυψη. Θεωρούμε πως όλο αυτό ήταν μια προσπάθεια να δυναμιτιστεί το κλίμα, μια μικρή στρατηγική της έντασης, με τον στόχο μιας σύγκρουσης στη δεύτερη πορεία που πίστευαν πως θα δίκαιωνε επικοινωνιακά την σκληρή καταστολή της πρώτης. Η πολιτική απόφαση της διοργάνωσης να μην επιδιώξει τη σύγκρουση ήταν στην ουσία μια απόφαση πως η σύγκρουση δε θα παιχτεί με στρατιωτικούς όρους. Η επιμονή των διοργανωτών στον ειρηνικό χαρακτήρα της πορείας, το μέγεθος του ετερόκλητου πλήθους (να αναφέρουμε πως 15 λεπτά πριν την ανακοινωμένη ώρα προσυγκέντρωσης στο σημείο βρίσκονταν γύρω στα 2000 άτομα άσχετα με τις διοργανώτριες ομάδες), αλλά και η ευρεία κοινωνική νομιμοποίηση που πήρε η πορεία (και για τους στόχους της αλλά κυρίως σαν μια διαδήλωση που διεκδικούσε το δικαίωμα στη διαδήλωση), ανάγκασαν την αστυνομία σε μια πολύ διακριτική παρουσία τη μέρα της διαδήλωσης. Στην ουσία ήταν άφαντη.

Η πόλωση που λέτε μπορεί να ήταν υπόγεια, όμως βγήκε στην επιφάνεια μετά την πρώτη πορεία. Η διευρημένη αντιπάθεια για τους μπάτσους (και από την άλλη μια απεγνωσμένη υπεράσπισή του καμμένου μεροκαματιάρη αστυνομικού) που σίγουρα εντάθηκε λόγω του ρόλου τους στην επιτήρηση και επιβολή των μέτρων για την πανδημία έπαιξε σημαντικό ρόλο στο να ανοίξουν συζητήσεις σχετικά με τον κρατικό αυταρχισμό και την καταστολή, τη διαχείριση της πανδημίας και τη σύνδεση της με ζητήματα όπως ο ρατσισμός, η διαφθορά, η διχοτόμηση. Θα λέγαμε πως η επιτυχία του «Ως Δαμέ» ήταν επιτυχία της δουλειάς του γερο-τυφλοπόντικα, που σκάβει υπόγεια και δεν βλέπει τις αλλαγές που προκαλούν τα λαγούμια του στο τοπίο. Η επίμονη κινηματική δουλειά, οι προσπάθειες δημιουργίας μιας προλεταριακής δημόσιας σφαίρας δημιούργησαν μια στιγμή στο χωροχρόνο της πόλης όπου οι μπάτσοι ήταν ανύπαρκτοι, το μαύρο μπλοκ ήταν στην κεφαλή μιας πορείας χιλιάδων ανθρωπων και έπαιξε μια διάχυτη αίσθηση ότι η πόλη είναι δική μας.

Στιγμιότυπα από τις διαδηλώσεις του «Ως Δαμέ»

- Πρόσφατα ορίστηκε ένας νέος γύρος διαπραγματεύσεων για το Κυπριακό. Τι είδους «ζυμώσεις» γίνονται σχετικά στο εντόπιο πολιτικό σύστημα τον τελευταίο καιρό;

Στα τέλη Απρίλη θα γίνει μια άτυπη πενταμερής συνάντηση για το Κυπριακό στη Γενεύη. Θα είναι η πρώτη φορά που θα συναντηθεί ο Αναστασιάδης με τον Τατάρ, που εκλέγηκε τον περασμένο Οκτώβρη. Οι εκλογές στο βορρά είχαν έντονη πόλωση ανάμεσα σε Ακκιντζί και Τατάρ ως υποψήφιους λύσης και διχοτόμησης αντίστοιχα, ενώ είναι σημαντικό να αναφέρουμε ότι και ο Αναστασιάδης είχε, τουλάχιστον στην πρώτη του εκλογή, σημαντική επιρροή σε φιλελεύθερους υπέρ της λύσης. Ως γνωστόν, ο τελευταίος κύκλος συνομιλιών κατέρρευσε το 2017 στο Κραν Μοντανά με αποκλειστική ευθύνη της ελληνοκυπριακής πλευράς, μια πολιτική επιλογή για την υπεράσπιση των συμφερόντων του εγχώριου κεφαλαίου. Αν και η λύση του κυπριακού ήταν όντως (και παραμένει) εκλυστική επιλογή για ένα κομμάτι του ντόπιου κεφαλαίου, φαίνεται πως η συνέχεια του προγράμματος των διαβατηρίων και των άμεσων κερδών του θεωρήθηκε προτεραιότητα για το κεφάλαιο και τους κρατικούς εκπροσώπους του. Αυτό έχει αποτυπωθεί πρόσφατα σε δημοσιογραφικά δημοσιεύματα που κάνουν λόγο για ανεπίσημες δηλώσεις του Αναστασιάδη σε τρίτους ότι έβγαλε από τη χώρα σακούλες σκουπιδιών με χρήματα (από τα διαβατήρια) με ιδιωτικές πτήσεις ή που προσπαθούσε σιγά σιγά να πείσει πως μια λύση δύο κρατών δεν θα ήταν τελικά καταστροφική. Θυμίζουμε την άμεση εμπλοκή του Αναστασιάδη και του στενού πολιτικού και οικογενειακού του περιβάλλοντος στο πρόγραμμα διαβατηρίων, κάτι που μπορεί να διαπιστωθεί με μια απλή αναζήτηση στο internet.

Πριν από λίγες μέρες τοποθετήθηκαν συρματοπλέγματα σε 11χμ της πράσινης γραμμής. Όλο και περισσότερο τα τελευταία χρόνια η γραμμή αντιπαράθεσης αντιμετωπίζεται σαν σκληρό σύνορο, με αφορμή κυρίως το μεταναστευτικό. Είναι πολύ ενδιαφέρον για μας πως συναντιέται η στρατιωτικοποίηση της εργασίας με τις επιδιώξεις στην εξωτερική πολιτική, στην προκειμένη με το ενδεχόμενο σταδιακής εδραίωσης της διχοτόμησης. Όμως αυτή η αντιμετώπιση της πράσινης γραμμής ως σύνορο είναι ενδεικτική της κατεύθυνσης που παίρνει η πορεία του Κυπριακού. Ενώ η δεξιά και η ακροδεξιά παλιά διατυμπάνιζαν πως «δεν είναι εδώ τα σύνορά μας, είναι στην Κερύνεια», φαίνεται πως είναι έτοιμοι να δεχτούν τα «εδώ» σύνορά μας αρκεί να κρατάνε έξω μετανάστριες. Βέβαια αυτά γίνονται με αργό ρυθμό γιατί δεν νομίζουμε πως είναι κανένας από την ε/κ πλευρά έτοιμος να μιλήσει ανοικτά για διχοτόμηση. Επίσης, σε μια πρόσφατη δήλωση ενόψει συνάντησης με το ΑΚΕΛ, ο πρόεδρος του ΔΗΣΥ Αβέρωφ Νεοφύτου πρότεινε να δοθεί πολιτική ισότητα στους τ/κ για να απαλλαχτούμε από την κατοχή. Η πολιτική ισότητα για τους τ/κ ήταν κάτι συμφωνημένο προ πολλού – το ότι υπήρξαν αντιδράσεις από δεξιά κι ακροδεξιά και το συγκρότημα δίας (δεξιά μίντια με σκληρή κυβερνητική γραμμή) προσπάθησε να το αναγάγει σε εσχάτη προδοσία οριακά, είναι κι αυτό ενδεικτικό του προς τα που πάει το πράγμα.

Το επανενωτικό κίνημα από την άλλη, λόγω της τεράστιας απογοήτευσης από την πορεία των γεγονότων μέχρι σήμερα, δεν είναι στα καλύτερά του, αν και φαίνεται να υπάρχει μια κάποια κινητικότητα που δεν ξέρουμε αν θα καταφέρει να κατεβάσει κόσμο στο δρόμο. Στους δικαιοδικούς αγώνες υπάρχει πάντα μια δυναμική ότι οι τ/κ σύντροφοι/ισσες είναι εκείνοι και εκείνες που σπρώχνουν τα πράγματα με τη ζωντάνια και τη μαχητικότητά τους. Στο νότο το κίνημα της επανένωσης τα τελευταία χρόνια είχε το σημαντικό πρόβλημα ότι δεν μπορούσε να αναπαρθεί σε νέες γενιές ανθρώπων, πέρα από ένα στενό κύκλο «σκληρά» πολιτικοποιημένων. Το «Ως Δαμέ» έδωσε χώρο σε φωνές υπέρ της λύσης να εκφραστούν και ειδικότερα να συνδέσουν τα ζητήματα αυταρχισμού και διαφθοράς με την εξωτερική πολιτική και τη διχοτόμηση. Μένει να δούμε την κοινωνική κίνηση και αν θα προκύψουν αγώνες με προοπτική τους επόμενους μήνες και ιδιαίτερα όσο πλησιάζει η πενταμερής.